

מעל לכל המצופה: גישות מאחות בבית-הספר היסודי סנט אדמונד, נורפולק, אנגליה

מאת ליסה קוק, מנהלת

יחס שלילי ועניינים לימודיים או כשיות לימוד. בדרך כלל ילדים הנהנים מאוד מגישת הלימוד הזאת והם מיומנים ביותר בהעברת חפץ הדיבור במעגל.

בסוף היום יש גם מעגל פרידה, המשמש לסקירה וסיכום של היום ולפרידה מכולם.

מעגלים מתקיימים גם בקפיטריה ובהפסקות כמענה לעניינים שמעלים הילדים. באופן עצמאי מתכנסים הילדים למעגל וביזמתם מתמודדים עם בעיות שהם נתקלים בהן. לעיתים הם מבקשים ממבוגר שיעזור להם, אולם הם הולכים ונעשים בטוחים ומקיימים בעצמם את המעגלים שלהם.

היוועדויות-זוטא מתקיימות כשמתעוררת סוגיה בין ילדים. היוועדויות אלה מנהלות על-ידי מנחה חיצוני לסיטואציה. גם לילדים הזדמן לשמש בתפקיד מנחים חיצוניים. הם מתייחסים לתפקיד זה ברצינות רבה ונעזרים בכרטיסים כדי לזכור את השאלות שיש לשאול בהיוועדות. במקומות שהדבר מתאים הורים משתתפים גם הם בהיוועדויות כדי לקחת חלק בפתרון הקונפליקט.

יש לנו מדיניות של ניהול מערכות יחסים שפותחה על-ידי כל אנשי הצוות במשותף. היא מחליפה את מדיניות ההתנהגות שלנו (שהייתה ענישית) והיא עולה בקנה אחד עם האתוס המאחה שלנו. הדבר כולל כללים ביחס לכיתה ולהיוועדויות שאינם פתוחים לדין: כמו סוג המעגלים שאנחנו מקיימים (ברכה, רגשות, הנאה, למידה), תדירות (כשמתעוררת בעיה, בפתיחה ובסוף יום), היוועדויות זוטא והאופן בו הן מנהלות, והשימוש בשפה עקבית.

הצוות משתמש במעגלים בדרך דומה מאוד לשימוש שעושים בהם עם ילדים. יש לנו שלושה תדריכים בשבוע וכן ישיבות צוות. כל תדריך וישיבה נפתחים במעגל רגשות ובעקבותיו יש סבב חווייתי. הדבר עזר לנו להיות יותר מגובשים ותומכים יתר זה בזה; אנשי

עם אחרים, והם מתקשים מאוד בלקיחת אחריות על התנהגותם. החלטנו שעלינו לעשות משהו שונה. כחלק מעבודתנו המשותפת עם צוות השכונה הבטוחה של צפון לין גילינו את הגישות המאחות. מיד ראינו שהגישות המאחות יהיו חלק מהפתרון שלנו.

ב-19.4.2010 כל אנשי הצוות שלנו עברו הכשרה, ומיד יישמו את הגישות המאחות החל מהיום הראשון של המחצית, ב-20.4.2010.

מהירות היישום והתוצאות היו מדהימות. הגישות המאחות שינו את בית ספר סנט אדמונד מעל לכל המצופה. כך נראות גישות מאחות בבית-ספר סנט אדמונד:

מדי בוקר כשהתלמידים נכנסים לכיתות הם מתארגנים בזריזות במעגל. הם נלהבים להתחיל. המחנכת פותחת ומברכת את כולם. הברכה עוברת בסבב את כל המעגל, והיא שונה מכיתה לכיתה בהתאם לשכבת הגיל. לאחר הברכה בא "מעגל רגשות" בו מתייחסת המורה לטבלת הרגשות. (עם הגיעו לכיתה רושם כל ילד את שמו ליד הרגש המתאר את תחושתו הבוקר: שמח, עצוב, מודאג, עייף, כועס, רעב, בסדר). לילדים ניתנת הזדמנות לספר לכיתה איך הם מרגישים, במידה שהם רוצים בכך. הם יכולים גם לשוחח בהמשך עם מבוגר אם זאת בחירתם. תלמידים אחרים מתנדבים להיות "תומכים" לילדים שהם עצובים או מודאגים. הילדים אוהבים את האחריות הזאת והם נלהבים לתמוך זה בזה.

לאחר מכן מתקיים מעגל נוסף. מעגל זה יכול להיות משחקי או לימודי, בהתאם לצרכי הכיתה.

ניתן לקיים מעגלים לאורך היום כולו לפי הצורך, כדי לפתור בעיות המתעוררות בכיתה, להתמודד עם

בית הספר הקהילתי סנט אדמונד לבני 3 עד 11 (174 תלמידים) בצפון לין, צפון נורפולק, אנגליה הוכשר באפריל 2010 להטמעת גישות מאחות על ידי המאמנים קים סמית (מנהלת פיתוח גישות מאחות, שירות המשפט הפלילי, משטרת נורפולק) ואלן סטוקדייל (התערבות התנהגותית, בית ספר ויליאם הווארד, ברמפטון קרליסל, קומבריה). ליסה קוק, מנהלת בית ספר סנט אדמונד וכמה מאנשי הצוות החינוכי ביקרו בבית-ספר היסודי קולינגווד בהאל, אנגליה, כדי לראות גישות מאחות בפעולה. ההכרה והביקור עשו שינוי מהותי בבית ספר אדמונד. בהמשך מספרת קוק על השינוי בבית ספרה. (לקריאה אודות בית ספר קולינגווד וגישות מאחות ראו : www.iirp.org/article_detail.php?article_id=NjMz)

סנט אדמונד הינו בית ספר יסודי וחטיבה צעירה, המשרת את אזור צפון לין (שטח עירוני). צפון לין הינו אזור מצוקה קשה, אחוזים גבוהים של אבטלה, שימוש נרחב באלכוהול וסמים ופשעיה בהיקף נרחב. לאורך השנים התמודד בית הספר עם אתגרים קשים והוגדר על ידי המחלקה לילדים, בתי-ספר ומשפחות כ"קשה לשינוי". הסטנדרטים בבית הספר נמוכים מהמינימום המוגדר על ידי המחלקה לילדים, בתי-ספר ומשפחות, וכזה הוא מצב מזה תשע שנים. כצוות ילדים חשובים מאוד בעינינו ואנחנו מרגישים מחוייבים להבטיח שיקבלו חינוך יסודי באיכות גבוהה. רבים מהתלמידים שלנו מתחילים את לימודיהם בבית הספר עם מיומנויות בסיסיות מוגבלות. לעיתים קרובות אוצר המילים שלהם, המיומנויות החברתיות וניסיון החיים שלהם אינם מפותחים. התלמידים שלנו מתקשים בלמידה וביצירת תקשורת

FORUM

זה עתה מינינו יועצת לתמיכה בהורים שאחת ממשימותיה המרכזיות תהייה תמיכה בהורים בבית באמצעות גישות מאחות במחצית הבאה. חלק מתפקידה יהיה להנחות היוועדות עבור הורים.

סוגיית המימון היתה בעייתי והיה עלינו להתמודד אתה בדרך אחרת. למעשה כל עוזרי ההוראה שלנו (המשוייכים לחטיבות השונות) מתפקדים כתומכי רווחה, מאחר שאין בידינו תקציב למנות אדם שיהיה אחראי על התחום הזה. בינתיים הסידור הזה פועל היטב ובכוונתנו להמשיך בו לעת עתה, אלא אם כן נמצא מקור מימון. בבית ספרנו החטיבות הן: חטיבה צעירה: גילאי 3-5, חטיבה ראשונה: גילאי 5-7, חטיבה שניה: גילאי 7-11.

מאז יישום הגישות המאחות התקדמותם של הילדים הואצה. במבחן האחרון שערך המשרד הבריטי לסטנדרטים בחינוך, שירותים לילדים ומיומנויות, שנערך ב-13-14 ביולי 2010, צויינה התקדמותם של כל הלומדים שלנו כ"טובה". בידינו יש ממצאי רבים המאששים קביעה זו. גם הביקור הסדיר השתפר מאז חודש מאי ב-1.72%.

כל אנשי הצוות הוכשרו לגישות מאחות. בכוונתנו לקיים השתלמות רענון ביום ההערכות הראשון, והכשרת מבוא לאנשי הצוות החדשים.

היום קשה לזכור את סנט אדמונד לפני הגישות המאחות. בית הספר היום שונה מאוד מזה שבו התחלתי לעבוד לפני שנה. בכל יוזמה חדשה חשוב להמשיך להתקדם ולפתח יישומים מיטביים ודרכים חדשות להבטיח שהגישות המאחות תהיינה הבסיס לכל דבר שאנחנו עושים. לשמחתי עובדת אתי קבוצת מורים בעלת חזון. הם בעלי מעוף ופרואקטיביים בקידום הנושא. בשנה הקרובה נשקיע מאמץ בהגברת מעורבות הורים במעגלים ובהיוועדות, ובקידום השימוש במעגלים ללמידה והתחלנו השנה שעברה. אני מרגישה בבירור שזוהי הדרך לקדם למידה – לתת לילדים בעלות ו"מקום" להיות מעורבים ולדבר על מה שהם לומדים ולמה. זמנים מרגשים לפנינו.

- אני יודעת שאנחנו יכולים לפתור בעיות באמצעות המעגלים.

- המעגלים עוזרים לי בלימודים.

עדיין מוקדם מכדי לבחון השפעות, שכן בעת כתיבת מאמר זה אנו מיישמים גישות מאחות מזה ארבעה שבועות. עם זאת כבר עתה אנחנו מבחינים בדברים הבאים:

-בגרות רבה יותר ולקייחת בעלות על התנהגויות

-גישה טובה יותר ללמידה ורגיעה בכיתות

-לכידות גבוהה יותר בין התלמידים ובתוך צוות המורים

-אין יותר הרחקה לפרקי זמן קצובים

-גישה ממוקדת פתרון הן מצד התלמידים והן מצד הצוות

טייגן מכיתה ד' כותב:

בקשר למעגלים לפני כתיבה

המעגלים בכיתה עצרו לנו מאוז. לפני

שהם עוזרים לנו בכל דבר. המעגל

עוזר הרבה עם הצוות. הוא סותר

אותנו. אני אוהב את המעגלים. הם עוזרים לי

כי אני חקבל מן המורה. אני אוהב את

זה כי אנחנו יכולים לדבר על דברים

כמו איך אנחנו מרגישים או מה מרגיש

אותנו. אנחנו מרגישים רצונות למעגלים

אנחנו מרגישים את המעגל כשעברת

בראש מרגישה טוב. זה אומר לי

דברים שאתם אלה אתם מרגישים

קצת טוב או שאני רוצה לדעת

עליה.

אני אוהב את המעגלים בכיתה. אני

חוקר שלה יש לי כן.

לאחר המחצית הראשונה כתבה

קוק: יישמנו את צעדינו הבאים.

כאשר מתרחש אירוע אנחנו

יוצרים קשר עם ההורים ואומרים

להם שהילד שלהם היה מעורב

באירוע. הם מוזמנים להשתתף

בהיוועדות-זוטא. זה פעל היטב

ובכוונתנו להמשיך להשתמש בגישה הזאת במחצית השנייה.

הצוות מצפים למעגלים שלהם. מעגלי פתרון בעיות משמשים אותנו באופן שוטף כדי להתמודד עם חלק מהבעיות הרבות אתן אנו מתמודדים. אלה פועלים יפה ומבטיחים שלכל אחד מאנשי הצוות תהייה אפשרות להשמיע את קולו ולתרום את תרומתו.

ביום שישי בצהריים, עם סיום הלימודים אנחנו מתכנסים למעגל סגירת השבוע. זה זמן טוב עבורנו בו אנחנו חולקים את אותם רגעים שהם הסיבה לכך שבחרנו במקצוע הזה.

אלה יהיו צעדינו הבאים:

- מעורבות גדולה יותר של הורים במעגלים והיוועדות-זוטא בבית הספר

- בדיקת אפשרות לגיוס משאבים עבור משרת אחראי על רווחה רגשית בבית הספר עבור ילדים הסובלים מבעיות משמעותיות מתמשכות

- מינוי מתאם היוועדות עבור הורים כדי לאפשר להם לדון בסוגיות משפחתיות רחבות יותר [אנו מקווים שהתפקיד יצורף לתפקיד הקיים של יועץ לתמיכת הורים].

- להעריך אומדנים ונתוני נוכחות כדי לזהות התקדמות.

- להבטיח שכל איש צוות חדש יוכשר לגישות מאחות.

כבית-ספר אנו מחוייבים לגישות המאחות ומלאי התלהבות מהן. בעזרת גישות אלה ראינו את בית-הספר שלנו משנה כיוון. לראות ילדים לוקחים אחריות להתנהגותם, תומכים זה בזה ומפתחים את האוריינות הרגשית שלהם בתוך זמן כה קצר זה פנטסטי. יחד עם השינוי בגישה ללמידה זה עשוי להיות הדבר שיתן לילדים שלנו את ההזדמנות שהם זקוקים לה לשבור את מעגל הקיפוח והאלימות.

הילדים אוהבים את הגישה החדשה. אלה הם דברים שאמרו הילדים ביחס למעגלים:

- אני מכיר טוב יותר את חברי לכיתה.

- יש לי הזדמנות לדבר.